**İslamcı bir Ağabey'in vefatı**

**Selçuk Türkyılmaz**

19/10/2026

https://www.yenisafak.com/yazarlar/selcuk-turkyilmaz/islamci-bir-agabeyin-vefati-4865439

İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn.

1992'nin ekim ya da kasım ayı idi. Daha Bosna Dayanışma Grubu'nun teşekkül etmediği bir zamanda İstanbul'dan Bosna'yla ilgili bir panele davet edildim. Paneli düzenleyenler tanıdığım insanlardı ama aradan geçen zamanda o arkadaşları tek tek hatırlayamıyorum. Panele davet edilenler arasında Cevat Özkaya Ağabey de vardı. Onunla ilk defa orada tanıştım. Pınar Yayınları'nın kitaplarını okuduğumuz için adını biliyorduk. Çevresinde saygı uyandıran bir insandı. Panelde ona saygım biraz daha arttı. Ne yazık ki bu tanışıklığı dostluğa çevirmek o zaman nasip olmadı. Göreve başladıktan sonra İstanbul'a çok daha az gidip gelmeye başladım. Yıllar sonra yine bir panel vesilesiyle bir araya gelmek varmış. Asım Öz, Zeytinburnu Belediyesi tarafından düzenlenen Filistin konulu bir panele davet etti. Cevat Ağabey de oradaydı. Bu sefer üzerimdeki çekingenlik hissini attım, oldukça sıcak bir ortamda sohbet ettik. Filistin paneli 2023'ün aralık ayında yapıldı, Alev Alatlı rahatsızlığı sebebiyle programa katılamadı. Kısa bir zaman sonra o da vefat etti.

Alev Alatlı ve Cevat Özkaya'yı daima birlikte düşünmüşümdür. Aslında bu birliktelik bir geleneğe de işaret ediyor. Cemil Meriç bu geleneğin önceki kuşağından çok değerli bir isimdi. Cevat Ağabey bu geleneğin zihnimdeki son halkasıydı. O, bir taraftan fikrî çizgisi itibarıyla Cemil Meriç ve Alev Alatlı gibi fikir dünyamızda kalıcı izler bırakan insanlarla birlikteyken diğer taraftan Filistin ve Bosna gibi aslında İslamcılık düşüncesini ve hareketlerini derinden etkileyen hadiselerin içindeydi. Bu açıdan hem fikir insanı hem de eylem adamıydı. Muhtemelen Edward Said'in Oryantalizm adlı eserini çok erken bir dönemde fark edip çevirmesi de bu çok yönlülüğü sayesindedir.

2023'te tekrar tanıştıktan sonra Cevat Ağabey ile Edward Said'in "Oryantalizm"ini nasıl keşfettiğini konuştuk. Bu kitabın değerini duyduğu an anladığını söyledi. O zaman bu önemin neden ibaret olduğunu anlatamazdım ama yayımlamam gerektiğine inandım, dedi. İki kişi arasında konuşurken kulak misafiri olmuş. Ben yayınlarım, demiş. Gencecik bir insandım diye de ilave etti. Hatta kitap yayınlandıktan sonra yanılmıyorsam "Cumhuriyet" gazetesinden siz "Güllü Yasin" basmaya devam edin, bu kitaplarla uğraşmayın tarzında tam da Edward Said'in oryantalizm eleştirisini andıracak bir tepkiyle karşılaşır. Cevat Özkaya'nın dilimize kazandırdığı Roger Garaudy'nin eserleri de hâlâ değerini yitirmemiştir.

İslamcılık düşüncesinin ve İslamcı hareketlerin yakın tarihini bilenler 1980'lerin İslamcı kitap ve yayınevlerinin önemini teslim edecektir. Sonraki yıllarda çeviri faaliyetlerine yönelik hadsiz yakıştırmalar yapıldı. Dönemin heyecanını ve bu yayınların kazandırdıklarını bilmeyen kişilerin çeviri faaliyetlerine yönelik olumsuz yaklaşımı ne yazık bugünlerde de tekrarlanıyor. Onlara çeviri faaliyetlerinin ve 1980'lerin modern İslamcılık tarihinde önemli bir yerinin olduğunu söylemek isterim. Üstelik bu, bir fikrî hazırlık dönemiydi. Bu dönemin sonlarına doğru başlayan Bosna savaşı İslamcıları bir yol ayrımına getirdi. Ya içe dönecekler ya da sorumluk üstleneceklerdi. Bu açıdan Cevat Ağabey'in Bosna Dayanışma Grubu içinde yer alması çok önemlidir. Aynı dönemde İslamcılar arasında benzer yapıların ortaya çıkması fazla bir zaman almadı.

Seksenleri içeriden yaşayan insanlar olarak İslamcılık düşüncesinin kendi tarihinde çok önemli bir değişime tanıklık ettiğimizi söyleyebilirim. Biz de bunun ne anlama geldiğini izah edemeyebilirdik fakat fikrî değişimin heyecanını da yaşıyorduk. Bu yeni dönemde Cevat Özkaya'nın kişisel katkısının çok değerli olduğunu kendisine de söyleme fırsatım oldu. Sonraki dönemlerde çöküş yaşandığına dair yaygın kanaatleri paylaşmadığımı ifade etme imkânım oldu. Bosna savaşı bize sorumluluklarımızı hatırlatırken fikrî sınırlarımızı da gösterdi. Fark ettik ama bunları ileriye taşımak daha başka bir şey.

Yaklaşık üç yıl süren konuşmalarımızda yeni bir fikrî sıçramaya ihtiyaç duyulduğunu o hararetle dile getirdi. Yapılması gerekli olan şeyler hakkında fikirleri vardı. Bunların bir kısmını açıkça izah etti. Fikir insanlarını bir araya getirme düşüncesinden bahsetti. Eğer ömrü vefa etseydi üçüncü bir dönemin başında da yeni roller üstlenebilirdi. Bunun için birikim ve heyecanı olan istisna insanlardan biriydi. Atik Valide Camii'nin avlusunda Fikri Cumhur kardeşimle bir araya geldiğimizde, Cevat Özkaya, yetmişlerine gelmiş bir insandan beklenilmeyecek kadar güçlü ve heyecan dolu bir inanmışlıkla konuşuyordu.

Yeri dolmayacak bir fikir ve eylem insanıydı. Allah rahmet eylesin! Ailesinin, dostlarının ve sevenlerinin; hepimizin başı sağ olsun.